

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 67/15

Λουξεμβούργο, 11 Ιουνίου 2015

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-226/13, C-245/13, C-247/13
και C-578/13

Stefan Fahrenbrock κ.λπ. κατά Ελληνικού Δημοσίου

**Οι αγωγές κατά του Ελληνικού Δημοσίου τις οποίες άσκησαν στη Γερμανία ιδιώτες
κατόπιν της αναγκαστικής ανταλλαγής των κρατικών ομολόγων τους είναι δυνατόν
να επιδοθούν στο Ελληνικό Δημόσιο κατά τον κανονισμό της ΕΕ για τις επιδόσεις**

Πράγματι, δεν είναι προφανές ότι τέτοιες αγωγές δεν υπάγονται στις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις

Με σχετικό κανονισμό της Ένωσης¹ επιδιώκεται η καλύτερη και ταχύτερη διαβίβαση των δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, ο κανονισμός προβλέπει ιδίως τη χρήση τυποποιημένων εντύπων, καθώς και τη διαβίβαση, απευθείας και το ταχύτερο δυνατόν, μεταξύ των υπηρεσιών που ορίζονται προς τούτο από τα κράτη μέλη. Πάντως, ο κανονισμός ρητώς ορίζει ότι δεν εφαρμόζεται όταν πρόκειται για την ευθύνη του κράτους για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Το Landgericht Wiesbaden (Πρωτοδικείο Wiesbaden, Γερμανία) και το Landgericht Kiel (Πρωτοδικείο Kiel, Γερμανία) ερωτούν αν αγωγές με τις οποίες ζητείται αποκατάσταση ζημίας, εκπλήρωση της συμβάσεως και αποζημίωση, ασκηθείσες από ιδιώτες κατόχους ομολόγων κατά του κράτους το οποίο τα εξέδωσε, εμπίπτουν στις «αστικές ή εμπορικές υποθέσεις» κατά την έννοια του κανονισμού, οπότε αυτός έχει εφαρμογή.

Τα ως άνω δικαστήρια έχουν επιληφθεί αγωγών που ασκήθηκαν κατά του Ελληνικού Δημοσίου από δικαιούχους ελληνικών κρατικών ομολόγων οι οποίοι είναι κάτοικοι Γερμανίας. Οι ως άνω δικαιούχοι θεωρούν ότι εθίγησαν ως εκ του γεγονότος ότι η Ελλάδα, κατά τη γνώμη τους, τους εξανάγκασε, τον Μάρτιο του 2012, να ανταλλάξουν τους τίτλους τους με νέα κρατικά ομόλογα σημαντικά μειωμένης ονομαστικής αξίας. Προκειμένου να αντιμετωπίσει μια σοβαρή χρηματοοικονομική κρίση, η Ελλάδα είχε εκδώσει, τον Φεβρουάριο του 2012, νόμο² ο οποίος προέβλεπε την υποβολή προσφοράς αναδιαρθρώσεως στους κατόχους ορισμένων ελληνικών κρατικών ομολόγων. Ο νόμος αυτός επίσης προέβλεπε την προσθήκη ρήτρας αναδιαρθρώσεως³ στις οικείες συμβάσεις εκδόσεως, έτσι ώστε οι αρχικοί όροι εκδόσεως των τίτλων να μπορούν να τροποποιηθούν με αποφάσεις που λαμβάνονται με ενισχυμένη πλειοψηφία του ανεξόφλητου κεφαλαίου (οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν κατ' αυτόν τον τρόπο και τη μειοψηφία). Κανείς από τους ενδιαφερόμενους εν προκειμένω ιδιώτες δεν δέχθηκε την προσφορά ανταλλαγής την οποία υπέβαλε το Ελληνικό Δημόσιο βάσει του νόμου αυτού. Στο πλαίσιο της διαδικασίας επιδόσεως των αγωγών στο Ελληνικό Δημόσιο (εναγόμενο), ανέκυψε το ζήτημα αν οι αγωγές αυτές αφορούν τις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις κατά την έννοια του κανονισμού (οπότε η επίδοση μπορεί να πραγματοποιηθεί επί τη βάση του κανονισμού) ή αν έχουν ως αντικείμενο πράξη ή παράλειψη κράτους κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας (στην περίπτωση αυτή, ο κανονισμός δεν έχει εφαρμογή).

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο απαντά ότι αγωγές όπως οι επίδικες, ασκηθείσες από ιδιώτες κατόχους ομολόγων κατά του κράτους που εξέδωσε τα ομόλογα αυτά, εμπίπτουν στο

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 324, σ. 79).

² Νόμος 4050/2012 της 23ης Φεβρουαρίου 2012, με τίτλο «Κανόνες τροποποίησης τίτλων, εκδόσεως ή εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου με συμφωνία των Ομολογιούχων» (ΦΕΚ Α' 36/23.2.2012).

³ Γνωστής και ως «CAC» (collective action clause).

πεδίο εφαρμογής του κανονισμού στο μέτρο που δεν προκύπτει ότι οι αγωγές αυτές προδήλως δεν υπάγονται στις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τις αγωγές ενώπιον του Landgericht Wiesbaden και του Landgericht Kiel, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν είναι δυνατόν να κριθεί ότι οι υποθέσεις αυτές προδήλως δεν υπάγονται στις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις κατά την έννοια του κανονισμού. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός έχει εφαρμογή στις ως άνω υποθέσεις.

Το Δικαστήριο επισημαίνει καταρχάς ότι δικαστήριο το οποίο διερωτάται, όπως τα δύο γερμανικά δικαστήρια, σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού πρέπει να αρκестεί σε έναν αρχικό έλεγχο των, αναγκαστικώς αποσπασματικών, στοιχείων που διαθέτει προκειμένου να κρίνει αν το ασκηθέν ενώπιόν του ένδικο βοήθημα υπάγεται στις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις ή αν υπάγεται σε τομέα που δεν καλύπτεται από τον ως άνω κανονισμό. Προκειμένου το επιληφθέν δικαστήριο να διαπιστώσει ότι ο κανονισμός έχει εφαρμογή, αρκεί να κρίνει ότι δεν είναι προφανές ότι το ασκηθέν ενώπιόν του ένδικο βοήθημα δεν υπάγεται στις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις. Τα πορίσματα του ελέγχου αυτού δεν μπορούν βεβαίως να προκαταλάβουν τις αποφάσεις που θα λάβει το επιληφθέν δικαστήριο στη συνέχεια όσον αφορά ιδίως την αρμοδιότητά του και την ουσία της υποθέσεως.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η έκδοση ομολόγων δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε την άσκηση εξουσιών οι οποίες είναι υπέρμετρες σε σύγκριση με τους κανόνες που έχουν εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ των ιδιωτών. Εξάλλου, από τη δικογραφία δεν προκύπτει προδήλως ότι οι χρηματοοικονομικοί όροι των επίμαχων τίτλων καθορίστηκαν μονομερώς από το Ελληνικό Δημόσιο και όχι βάσει των όρων της αγοράς οι οποίοι διέπουν την εμπορία των ως άνω χρηματοοικονομικών μέσων και τις αποδόσεις τους.

Είναι μεν αληθές ότι ο επίμαχος ελληνικός νόμος εντάσσεται στο πλαίσιο της διαχείρισεως των δημόσιων οικονομικών και ειδικότερα της αναδιαρθρώσεως του δημοσίου χρέους με σκοπό την αντιμετώπιση μιας σοβαρής χρηματοοικονομικής κρίσης και προς τούτο εισήγαγε εξάλλου η Ελλάδα τη δυνατότητα ανταλλαγής των τίτλων στις επίμαχες συμβάσεις.

Το Δικαστήριο επισημαίνει όμως ότι, αφενός, το γεγονός ότι η δυνατότητα αυτή εισήχθη με νόμο δεν είναι από μόνο του καθοριστικό ώστε να κριθεί ότι το Δημόσιο άσκησε τη δημόσια εξουσία του. Αφετέρου, δεν είναι προφανές ότι η θέσπιση του επίμαχου ελληνικού νόμου είχε ευθέως και αμέσως ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των χρηματοοικονομικών όρων των επίμαχων τίτλων και κατά συνέπεια προκάλεσε τη ζημία την οποία προβάλλουν οι ιδιώτες. Πράγματι, η τροποποίηση αυτή επρόκειτο να επέλθει κατόπιν κατά πλειοψηφίαν αποφάσεως των δικαιούχων των ομολόγων δυνάμει της ρήτρας ανταλλαγής την οποία εισήγαγε ο νόμος αυτός στις συμβάσεις εκδόσεως, πράγμα που επιβεβαιώνει εξάλλου την πρόθεση του Ελληνικού Δημοσίου να παραμείνει η διαχείριση των δανείων σε ρυθμιστικό πλαίσιο αστικού δικαίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582